

МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ ЕКОЛОГІЇ ТА МЕДИЦИНИ

Кафедра соціальної медицини та гуманітарних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЛАТИНСЬКА МОВА ТА МЕДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ»

для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Другий (магістерський) рівень
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Магістр
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 22 Охорона здоров'я
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 221 Стоматологія
КУРС 1

Київ 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Латинська мова та медична термінологія
Викладач (-і)	Віцюк А.А.
Контактний телефон викладача	
E-mail викладача	
Формат дисципліни	Нормативна
Обсяг дисципліни	60 год. ПЗ; 30 год. СР
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	
2. Анотація до курсу	
Програма вивчення навчальної дисципліни «Латинська мова та медична термінологія» складена відповідно до Стандарту вищої освіти України додипломної підготовки фахівців другого (магістерського) рівня, галузі знань 22 – «Охорона здоров'я», спеціальності – 221 «Стоматологія», освітньої кваліфікації «Магістр», кваліфікації професійної «Лікар-стоматолог». Згідно з навчальним планом, дисципліна «Латинська мова» вивчається протягом 2 семестрів та становить 60 годин аудиторних занять (30 годин самостійної роботи). У I семестрі вивчаються наступні теми: фонетика; наголос; іменники I-II відмін; прикметники I (I-II відміни) та II (III відміна) груп; структура анатомічного терміну; дієслово. У II семестрі вивчаються наступні теми: іменники III, IV, V відмін; дієприкметники; лікарські форми; клінічна термінологія (структура, терміноелементи, греко-латинські дублетні позначення); клінічна, хімічна, фармацевтична термінологія; рецепт (основні відомості; латинська частина рецепта). Вивчення латинської мови в медичному навчальному закладі надає студентам можливість оволодіти необхідними теоретичними та практичними знаннями, розвинути логічне та асоціативне мислення, сформувані мовні навички, необхідні для ефективної участі в професійному спілкуванні працівників галузі охорони здоров'я.	
3. Мета та завдання курсу	
Мета навчальної дисципліни «Латинська мова та медична термінологія» впливає з цілей освітньої програми підготовки випускників закладу вищої освіти та визначається змістом тих системних знань і вмінь, якими має оволодіти майбутній працівник галузі охорони здоров'я. Знання з навчальної дисципліни «Латинська мова та медична термінологія», які здобувають студенти, є базовими для низки дисциплін, що забезпечують гуманітарну (мовну) та професійно-практичну підготовку. Студенти, які починають вивчати дисципліну «Латинська мова та медична термінологія» в вищих медичних закладах, повинні: оволодіти основами латинської граматики; сформувані практичні навички правильного вживання медичних термінів анатомо-гістологічного, клінічного та фармацевтичного змісту, навчитися правил виписування рецептів.	
4. Результати навчання (компетентності)	
Згідно з вимогами Стандарту, дисципліна забезпечує набуття студентами наступних компетентностей: – <i>Інтегральна</i>: здатність трактувати значення та структуру анатомо-гістологічного, клінічного, хімічного, фармацевтичного терміну. – <i>Загальні</i>: 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу в вивченні медичної термінології греко-латинського походження; готовність навчатися нового в галузі медицини та охорони здоров'я. 2. Здатність застосовувати набуті знання в професійній діяльності. 3. Здатність до адаптації та готовності діяти в новій ситуації 4. Знання базових елементів латинської граматики, застосування цих знань в оволодінні суміжними фундаментальними дисциплінами та вміння використовувати їх у практичній діяльності працівника галузі охорони здоров'я. – <i>Спеціальні (фахові)</i>: 1. Здатність застосовувати знання латинської мови під час професійної діяльності на робочому місці. 2. Здатність застосовувати знання медичних термінів греко-латинського походження в діагностиці та лікуванні захворювань людини. 3. Здатність застосовувати знання структури рецепта, зокрема будови латинської частини рецепта, в призначенні ліків пацієнту.	

4. Здатність до продуктивного спілкування з працівниками галузі охорони здоров'я з інших країн завдяки володінню міжнародною медичною термінологією греко-латинського походження.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин 90
Лекції	
Практичні заняття	60 годин
Самостійна робота	30 годин

Ознаки курсу

Семестр I-II	Спеціальність «Стоматологія»	Семестр I-II	Спеціальність «Стоматологія»

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання

Змістовний розділ 1

1. Короткі відомості з історії латинської мови. Фонетика. Алфавіт. Голосні та приголосні звуки. Дифтонги. Буквосполучення. Наголос.	Практичне заняття (далі ПЗ)	[1-3]	[1] с. 14-27: §§7, 15 (лексичний мінімум); §9 (впр. 1-3); §16 (впр. 1-4) §13 (впр. 1-2); §17 (контрольні запитання)	3, 4, 5	Згідно з розкладом
2. Дієслово. Граматичні категорії. Визначення дієвідміни. Наказовий спосіб.	ПЗ	[1-3]	[1] с. 28-31: §21 (впр. 1-3)	3, 4, 5	Згідно з розкладом
3. Дієслово. Теперішній час дійсного способу. Допоміжне дієслово sum, fui, esse (бути).	ПЗ	[1-3]	[1] с. 31-35: §26 (лексичний мінімум); §25 (впр. 1-3); §27 (контрольні запитання)	3, 4, 5	Згідно з розкладом
4. Дієслово. Теперішній час умовного способу. Допоміжне дієслово fīo, factus sum, fieri (відбуватися, утворюватися). Умовний спосіб у рецептурних виразах.	ПЗ	[1-3]	[2] с. 53-58; с. 58 (впр. 1-4)	3, 4, 5	Згідно з розкладом
5. Поняття “науковий термін”. Структура анатомо-гістологічних термінів. Структура багатослівного анатомічного терміна з різними типами означень. Граматичні категорії іменника, поділ на відміни, словникова форма іменника, справжня основа, функція родового відмінку.	ПЗ	[1-3]	[2] с. 19-24: §14 (лексичний мінімум); с. 24 (впр. 1-6)	3, 4, 5	Згідно з розкладом

Неузгоджене означення, способи перекладу.					
6. Граматичні категорії прикметника, поділ на групи. Словникова форма прикметника, порядок родових форм у словниковому записі. Узгоджене означення.	ПЗ	[1-3]	[1] с. 57-63: §56 (лексичний мінімум); §58 (впр. 1-4); с. 63 (крилаті вислови)	3, 4, 5	<i>Згідно з розкладом</i>
7. Іменники I відміни. I грецька відміна. Прийменники з Accusativus та Ablativus. Прийменники in та sub. Суфікси. Прийменники з Genetivus.	ПЗ	[1-3]	[1] с. 39-44: §36 (лексичний мінімум); §38 (впр. 1-4); с. 43 (крилаті вислови)	3, 4, 5	<i>Згідно з розкладом</i>
8. Іменники II відміни: чоловічий і середній рід. Винятки з правил про рід іменників II відміни. «Золоте правило» середнього роду. Суфікси. Лексичний мінімум.	ПЗ	[1-3]	[1] с. 49-57: §§46, 51 (лексичний мінімум); §47 (впр. 1-4); §§48, 54 (контрольні запитання)	3, 4, 5	<i>Згідно з розкладом</i>
9. Прикметники 1-2 відмін (I група) Детальний розгляд. Лексичний мінімум	ПЗ	[1-3]	[1] с. 57-63: §58 (впр. 1-4); §56 (лексичний мінімум); §59 (контрольні запитання); с. 63 (крилаті вислови)	3, 4, 5	<i>Згідно з розкладом</i>
10. Іменники III відміни. Загальна характеристика. Приголосний, голосний та мішаний типи відмінювання.	ПЗ	[1-3]	[2] с. 86-90: с. 89 (впр. 1-3)	3, 4, 5	<i>Згідно з розкладом</i>
11. Іменники III відміни чоловічого та жіночого родів. Винятки з правил про рід. Крилаті вирази. Лексичний мінімум.	ПЗ	[1-3]	[1] с. 80-90: §75 (впр. 1, 3, 5, 6); §81 (1-4) §76 (лекс. мінімум); §§77, 83 (контрольні запитання); с. 84, 89 (крилаті вислови)	3, 4, 5	<i>Згідно з розкладом</i>
12. Іменники III відміни середнього роду. Винятки з правил про рід. Особливості відмінювання іменників vas, vasis n та іменників на -та, -ота n. Крилаті вирази. Лексичний мінімум.	ПЗ	[1-3]	[1] с. 92-97: §87 (впр. 1-5); §88 (лексичний мінімум); §89 (контрольні запитання); с. 96 (крилаті вислови)	3, 4, 5	<i>Згідно з розкладом</i>
13. Прикметники III відміни (II група).	ПЗ	[1-3]	[1] с. 97-103: §92 (впр. 1-4); §93 (лекс. мінімум); §94	3, 4, 5	<i>Згідно з розкладом</i>

			(контрольні запитання); с. 103 (крилаті вислови)		
14. Ступені порівняння прикметників. Суплетивні ступені порівняння. Неповні ступені порівняння.	ПЗ	[1-3]	[1] с. 110-117: §108 (впр. 1-4); §109 (контрольні запитання); с. 117 (крилаті вислови)	3, 4, 5	<i>Згідно з розкладом</i>
15. Роздільний контроль.	ПЗ	[1-3]		3, 4, 5	<i>Згідно з розкладом</i>
Змістовий розділ 2					
16. Іменники IV-V відмін. Віддієслівне походження іменників чоловічого роду IV відміни.	ПЗ	[1-3]	[1] с. 104-110: §96 (впр. 1-5); §99 (впр. 1-2); §§97, 100 (лексичний мінімум); с. 106, 109 (крилаті вислови)	3, 4, 5	<i>Згідно з розкладом</i>
17. Дієприкметник минулого часу пасивного стану (PPP).	ПЗ	[1-3]	[2] с. 84-85: (впр. 1-4); с. 85 (латинські прислів'я та афоризми)	3, 4, 5	<i>Згідно з розкладом</i>
18. Дієприкметник теперішнього часу активного стану (PPA).	ПЗ	[1-3]	[2] с. 120-121: (впр. 1-4); с. 121 (латинські прислів'я та афоризми)	3, 4, 5	<i>Згідно з розкладом</i>
19. Клінічна термінологія. Грецькі дублети іменників I відміни. Кінцеві терміноелементи I відміни.	ПЗ	[1-3]	[1] с. 44-48: §41 (лексичний мінімум); §42 (впр. 1-3); с. 48 (контрольні запитання)	3, 4, 5	<i>Згідно з розкладом</i>
20. Клінічна термінологія. Грецькі дублети іменників II відміни. Кінцеві терміноелементи II відміни. Грецькі дублети прикметників I групи (I-II відмін).	ПЗ	[1-3]	[1] с. 50-52: §47 (лексичний мінімум); §42 (впр. 5) [1] с. 60: §55 (дублети прикметників I-II відмін); §58 (впр. 6)	3, 4, 5	<i>Згідно з розкладом</i>
21. Грецькі дублети іменників III відміни чоловічого, жіночого та середнього родів.	ПЗ	[1-3]	[1] с. 81-89: §73 (дублети іменників чоловічого роду III відміни); с. 92-95 §86 (дублети іменників середнього роду III відміни); §80 (терміноелементи); §81 (впр. 5); §87 (впр. 3)	3, 4, 5	<i>Згідно з розкладом</i>
22. Грецькі дублети іменників IV-V відмін.	ПЗ	[1-3]	[1] с. 104 §95 (дублети іменників IV відміни); [2] с. 124 §75 (дублети); с. 125 (впр. 3)	3, 4, 5	<i>Згідно з розкладом</i>
23. Словотвір. Префіксальний спосіб	ПЗ	[1-3]	[2] с. 127-129 §77; с. 129-130 (впр. 3)	3, 4, 5	<i>Згідно з розкладом</i>

словотвору. Числівники-префікси.			[1] с. 123-125 §115; §116 (впр. 1); §117 (контр. запитання 4)		
24. Структура діагнозів та їх переклад. Найуживаніші європейські скорочення в клінічній термінології.	ПЗ	[1-3]	[3]	3, 4, 5	<i>Згідно з розкладом</i>
25. Хімічна номенклатура. Назви хімічних елементів, кислот, солей, оксидів.	ПЗ	[1-3]	[1] с. 70-72: §65 (впр. 1-3); [2] с. 130-140: с. 138 (лекс. мінімум); с. 135-136 (впр. 1, 2 – текст 1; 3-5); с. 139 (впр. 1-3)	3, 4, 5	<i>Згідно з розкладом</i>
26. Фармацевтична термінологія. Загальні відомості. Частотні відрізки в назвах препаратів. Ботанічна номенклатура.	ПЗ	[1-3]	[2] с. 140-144: с. 143 (впр. 1, 2 (вибірково), 3)	3, 4, 5	<i>Згідно з розкладом</i>
27. Рецепт. Структура рецептурного бланку. Латинська частина рецепту. Повний рецепт. Скорочений рецепт. Додаткові рецептурні написи. Дієслово в рецепті: наказовий та умовний способи. Рецептурні скорочення.	ПЗ	[1-3]	[1] с. 63-70: §61 (лекс. мінімум); §62 (впр. 1-5); §63 (контрольні запитання)	3, 4, 5	<i>Згідно з розкладом</i>
28. Рецепт. Тверді лікарські форми.	ПЗ	[1-3]	[2] с. 144-151: с. 150-151 (впр. 1-10)	3, 4, 5	<i>Згідно з розкладом</i>
29. Рецепт. Рідкі та м'які лікарські форми.	ПЗ	[1-3]	[2] с. 151-159: с. 158-159 (впр. 1-9 – переклад латинської частини рецептів)	3, 4, 5	<i>Згідно з розкладом</i>
30. Роздільний контроль.	ПЗ	[1-3]		3, 4, 5	<i>Згідно з розкладом</i>

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Поточний контроль здійснюється на основі контролю теоретичних знань, навичок і вмій на практичних заняттях. Самостійна робота студента оцінюється на практичних заняттях і є складовою підсумкової оцінки студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу. Формами поточного контролю є: а) тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді, з визначенням правильної послідовності дій, з визначенням відповідності; б) індивідуальне усне опитування, співбесіда; в) виконання практичних вправ з латинської граматики; д) контроль практичних навичок; е) засвоєння крилатих латинських висловів, зокрема таких, що стосуються діяльності працівника охорони здоров'я та загалом медицини. Оцінки у національній шкалі («відмінно» – 5, «добре» – 4, «задовільно» – 3, «незадовільно» – 2), отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи.

Підсумковий контроль успішності навчання проводиться у вигляді диференційованого заліку (письмово).

Для дисциплін, формою підсумкового контролю яких є залік:

Оцінювання поточної навчальної діяльності. Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за чотирибальною (традиційною) шкалою оцінювання. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені програмою дисципліни. Студент повинен отримати оцінку з кожної теми (на кожному занятті з практичної підготовки) . Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали. Підсумкова оцінка за поточну навчальну діяльність визнається як середнє арифметичне (сума оцінок за кожне заняття ділиться на кількість занять у семестрі) та переводиться у бали за **Таблицею 1**.

Таблиця 1. Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4,47	179	3,94	158	3,42	137
4,97	199	4,45	178	3,92	157	3,4	136
4,95	198	4,42	177	3,89	156	3,37	135
4,92	197	4,4	176	3,87	155	3,35	134
4,9	196	4,37	175	3,84	154	3,32	133
4,87	195	4,35	174	3,82	153	3,3	132
4,85	194	4,32	173	3,79	152	3,27	131
4,82	193	4,3	172	3,77	151	3,25	130
4,8	192	4,27	171	3,74	150	3,22	129
4,77	191	4,24	170	3,72	149	3,2	128
4,75	190	4,22	169	3,7	148	3,17	127
4,72	189	4,19	168	3,67	147	3,15	126
4,7	188	4,17	167	3,65	146	3,12	125
4,67	187	4,14	166	3,62	145	3,1	124
4,65	186	4,12	165	3,6	144	3,07	123
4,62	185	4,09	164	3,57	143	3,05	122
4,6	184	4,07	163	3,55	142	3,02	121
4,57	183	4,04	162	3,52	141	3	120
4,55	182	4,02	161	3,5	140	Менше 3	Недос-т атньо
4,52	181	3,99	160	3,47	139		
4,5	180	3,97	159	3,45	138		

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність для допуску до ПК становить 120 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для допуску до екзамену становить 72 бали. Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за традиційною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми.

Оцінювання самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час підсумкового Роздільного контролю.

Таблиця 2. Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються іспитом (диференційованим заліком))

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	4,45	107	3,91	94	3,37	81

4,95	119	4,41	106	3,87	93	3,33	80
4,91	118	4,37	105	3,83	92	3,29	79
4,87	117	4,33	104	3,79	91	3,25	78
4,83	116	4,29	103	3,74	90	3,2	77
4,79	115	4,25	102	3,7	89	3,16	76
4,75	114	4,2	101	3,66	88	3,12	75
4,7	113	4,16	100	3,62	87	3,08	74
4,66	112	4,12	99	3,58	86	3,04	73
4,62	111	4,08	98	3,54	85	3	72
4,58	110	4,04	97	3,49	84	Менше 3	Недоста тньо
4,54	109	3,99	96	3,45	83		
4,5	108	3,95	95	3,41	82		

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент під час підсумкового контролю засвоєння студентом знань, становить 80 балів.

Таблиця 3. Шкала оцінювання диференційованого (іспиту) заліку:

Національна шкала	Бальна шкала
«5»	70-80
«4»	60-69
«3»	50-59

Оцінювання підсумкового контролю вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 60% від максимальної суми балів (для 200-бальної шкали – не менше **50 балів**). **Кінцева кількість балів, яку студент набрав з дисципліни** визначається як сума балів за поточну навчальну діяльність (Таблиця 2) та за підсумковий контроль (диференційований залік, іспит) (Таблиця 3).

Вимоги до письм. роботи	Підсумкова письмова робота виконується у формі контрольної роботи.
Практ. заняття	Розділ 1
1.	Короткі відомості з історії латинської мови. Фонетика. Алфавіт. Голосні та приголосні звуки. Дифтонги. Буквосполучення. Наголос.
2.	Дієслово. Граматичні категорії. Визначення дієвідміни. Наказовий спосіб.
3.	Дієслово. Теперішній час дійсного способу. Допоміжне дієслово sum, fui, esse (бути).
4.	Дієслово. Теперішній час умовного способу. Допоміжне дієслово fio, factus sum, fieri (відбуватися, утворюватися). Умовний спосіб у рецептурних виразах.
5.	Поняття “науковий термін”. Структура анатомо-гістологічних термінів. Структура багатослівного анатомічного терміна з різними типами означень. Граматичні категорії іменника, поділ на відміни, словникова форма іменника, справжня основа, функція родового відмінку. Неузгоджене означення, способи перекладу.
6.	Граматичні категорії прикметника, поділ на групи. Словникова форма прикметника, порядок родових форм у словниковому записі. Узгоджене означення.
7.	Іменники I відміни. I грецька відміна. Прийменники з Accusativus та Ablativus. Прийменники in та sub. Суфікси. Прийменники з Genetivus.
8.	Іменники II відміни: чоловічий і середній рід. Винятки з правил про рід іменників II відміни. «Золоте правило» середнього роду. Суфікси. Лексичний мінімум.
9.	Прикметники 1-2 відмін (I група) Детальний розгляд. Лексичний мінімум
10.	Іменники III відміни. Загальна характеристика. Приголосний, голосний та мішаний типи відмінювання.
11.	Іменники III відміни чоловічого та жіночого родів. Винятки з правил про рід. Крилаті вирази. Лексичний мінімум.
12.	Іменники III відміни середнього роду. Винятки з правил про рід. Особливості відмінювання іменників vas, vasis n та іменників на -та, -ота n. Крилаті вирази. Лексичний мінімум.
13.	Прикметники III відміни (II група).

14.	Ступені порівняння прикметників. Суплетивні ступені порівняння. Неповні ступені порівняння.		
15.	Роздільний контроль.		
Розділ 2			
16.	Іменники IV-V відмін. Віддієслівне походження іменників чоловічого роду IV відміни.		
17.	Дієприкметник минулого часу пасивного стану (PPP).		
18.	Дієприкметник теперішнього часу активного стану (PPA).		
19.	Клінічна термінологія. Грецькі дублети іменників I відміни. Кінцеві терміноелементи I відміни.		
20.	Клінічна термінологія. Грецькі дублети іменників II відміни. Кінцеві терміноелементи II відміни. Грецькі дублети прикметників I групи (I-II відмін).		
21.	Грецькі дублети іменників III відміни чоловічого, жіночого та середнього родів.		
22.	Грецькі дублети іменників IV-V відмін.		
23.	Словотвір. Префіксальний спосіб словотвору. Числівники-префікси.		
24.	Структура діагнозів та їх переклад. Найуживаніші європейські скорочення в клінічній термінології.		
25.	Хімічна номенклатура. Назви хімічних елементів, кислот, солей, оксидів.		
26.	Фармацевтична термінологія. Загальні відомості. Частотні відрізки в назвах препаратів. Ботанічна номенклатура.		
27.	Рецепт. Структура рецептурного бланку. Латинська частина рецепту. Повний рецепт. Скорочений рецепт. Додаткові рецептурні написи. Дієслово в рецепті: наказовий та умовний способи. Рецептурні скорочення.		
28.	Рецепт. Тверді лікарські форми.		
29.	Рецепт. Рідкі та м'які лікарські форми.		
30.	Роздільний контроль.		
Аудиторна робота			
Змістовий розділ 1		Змістовий розділ 2	
	сума		
Контрольна робота	2 -5	Контрольна робота	2 -5
Тест	2 -5	Тест	2 -5
Робота на парах	2 - 5	Робота на парах	2 - 5
	72 - 120		72 - 120
Умови допуску до підсумкового контролю	До диференційованого заліку допускаються студенти, які повністю виконали програму дисципліни: відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття, не мають академічної заборгованості; опрацювали всі граматичні питання теоретичного курсу, виконали практичні завдання і отримали не менше за 72 бали за поточну навчальну діяльність (мають оцінку на кожному занятті з практичної підготовки і середній бал за поточну навчальну діяльність не менше 3,0).		
7. Політика курсу			
Організація навчального процесу здійснюється із застосуванням Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС) оцінювання успішності студентів. Зараховуються бали, набрані при поточному опитуванні, самостійній роботі та бали підсумкового контролю. При цьому обов'язково враховується присутність студента на заняттях та його активність під час практичних робіт. Недопустимо: пропуски та запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених навчальним планом та методичними рекомендаціями викладача); списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання, наявність незадовільних оцінок за 50% і більше зданого теоретичного і практичного матеріалу.			
8. Рекомендована література			
Основна			
1. Латинська мова та основи медичної термінології: підручник / Л.Ю.Смольська, П.А. Содомира, Д.Г.Шега та ін.; за ред. Л.Ю. Смольської. – 4-е вид., переробл. і допов. – К. : ВСВ “Медицина”, 2019. – 472 с.			
2. Шевченко Є.М. Латинська мова і основи медичної термінології. – К.: «Вища школа», 2016. – 240 с.			

3. Світлична Є.І., Толоч І.О. Латинська мова. К.: Центр учбової літератури, 2011. – 440 с.

Допоміжна

4. Козовик І.Я., Шипайло Л.Д. «Латинська мова». – 2-е вид. – К.: «Вища школа», 1993. – 243 с.

5. «Латинська мова для студентів стоматологічних факультетів»: підручник / О.М. Беляєва, В.Г. Синиця, Л.Ю. Смольська та ін.; за ред. О.М. Беляєвої. – К.: ВСВ «Медицина», 2015. – 496 с.

6. «Міжнародна анатомічна номенклатура. Український стандарт» – К. «Здоров'я» 2001 – 225 с.

7. Арнаудов Г. Д. «Медицинская терминология на пяти языках»: Latinum. Русский. English. Français. Deutsch/ Георги Д. Арнаудов. – [4-е русск. изд., испр.]. – София: Государственное издательство «Медицина и физкультура», 1979. – 943с.

9. Трофимчук М., Трофимчук О. Латинсько-український словник. – Львів, 2001. – VIII + 694 с.

10. «Ілюстрований медичний словник Дорланда»: у 2 т./Гол. ред. П. Джуль, Б. Зіменковський. – [укр. Пер. 29-го амер. вид.]. – Львів: Вид. дім «НАУТІЛУС», 2003. – Т.1. – 2003. – с. 1 – 1354; Т. 2. – 2003. – с. 1355 – 2688.

11. Машковский М.Д. «Лекарственные средства». – в 2-х томах. – М.: «Медицина», 1986.

12. Цимбалюк Ю.В. «Латинські прислів'я та приказки». – К.: «Вища школа», 1990. – 436 с.

13. Литвинов В.Д. Латинська мова.: елементарний курс. – К.: КМ Академія, 1996. – 80 с.

14. Литвинов В.Д. Латинсько-український словник. – К.: Пропілеї, 1998. – 702 с.

15. М.М.Закалюжний, Г.Б. Паласюк «Латинська мова і основи медичної термінології» Тернопіль: «Укрмедкнига» 2004 – 224 с.

17. «Правила виписування рецептів». Витяг із наказу МОЗ України № 360 від 19.07.2005. – с. 2-32.

18. Лучканин С.М. «Латинські сентенції (крилаті латинські вислови) з історико-літературним коментарем». – К.: «Науковий світ», 2009. – 136 с.

19. Ставнюк В.В. Латинська мова. Практикум: Практичні заняття. Класичні та християнські тексти. – К.: «Аквілон-Плюс», 2000, – 239 с.

Інформаційні ресурси

20. <https://linguapedia.info/uk/movi/latyn.html>. – Латинська мова, алфавіт та історія.

21. <https://www.m-translate.com.ua/slovník/latin/la-uk>. – Оновлений латинсько-український словник онлайн.

22. <https://studfiles.net/preview/5259900/>. – Дяків О.Ю., Петришин М.Й. Латинська мова. Тексти і завдання.

23. https://www.youtube.com/channel/UC35dRmjXbYHulDrm_c0Vx5w. – П.Я. Махлін. Плейлисту: Латинский и древнегреческий.

24. <http://www.yaskazal.ru/detail.php?ID=1310>. – Латинська мова в медицині. Крилаті вирази.

25. Львівський національний медичний університет [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://new.meduniv.lviv.ua/>

26. Міністерство освіти і науки України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/vishha/baza.html>

27. TUNING Educational Structures in Europe [Access mode]:

<http://www.unideusto.org/tuningeu/> ideusto.org/tuningeu/subject-areas.html

28. <http://studway.com.ua/vivchennya-latini/>. – ТОП-5 ресурсів для вивчення латинської мови (Eng).